

Stortingets høring 19.11.2015 – Familie- og kulturkomiteen:
Meld. St. 38 (2014-2015) Allmennkringkastermeldingen

1. Innledning

Norsk Redaktørforening (NR) har som formål å verne om redaktørinstituttet og den redaksjonelle uavhengighet og fremme og beskytte informasjons- og ytringsfriheten.

2. Generelt om NRK

NR vil gjerne understreke betydningen av at Norge opprettholder og sikrer en bredt forankret og stabilt finansiert allmennkringkaster, med et tydelig journalistisk oppdrag og mandat, og med samme forankring i Redaktørplakaten, Vær Varsom-plakaten og lov om redaksjonell fridom i media og bygget på samme prinsipper som andre norske redaksjoner.

3. NRKs allmennkringkasteroppdrag – forankring

NR mener, som tidligere, at det er fornuftig at NRKs overordnede oppdrag gis i form av en plakat. Vi ser imidlertid, i likhet med departementet og mange av bransjeaktørene, at dagens plakat er svært detaljert, særlig sett i lys av at den skal vedtas på politisk nivå. Overordnede redaksjonelle mål bør som utgangspunkt være forholdsvis kortfattede og ikke for detaljert. Slik sett mener vi det er en klar forbedring at den NRK-plakaten som nå legges frem er redusert fra 36 til 12 punkter.

På prinsipielt grunnlag er det grunn til å stille spørsmål ved departementets ønske om i praksis å videreføre NRKs innholdsforpliktelser på samme nivå, men at store deler av dagens NRK-plakat inkorporeres i vedtektene. Vi minner for ordens skyld om at det i forarbeidene til lov om redaksjonell fridom i media (Ot prp nr 19 2007-2008 s. 18), fremgår hvilke eierbeslutninger som – i tillegg til "grunnsyn og føremålet" – kan påvirke de redaksjonelle rammevilkårene:

"I tillegg vil ei rekkje av dei administrative avgjerdene som blir fatta i eit medieføretak ha meir eller mindre direkte innverknad på utforminga av dei redaksjonelle produkta. Eigaren (eller styret) tilset redaktøren, fastset vedtekter og økonomiske og ressursmessige rammevilkår for verksemda, tek avgjerder om kva for redaksjonelle produkt selskapet skal satse på, kva for målgrupper ein ønskjer å nå, val av marknadsstrategi osv. Lova vil heller ikkje vere til hinder for at eigaren sjølv fungerer som redaktør."

4. NRKs innholdsforpliktelser

Den nåværende NRK-plakaten går lengre og er mer detaljert enn trolig noen andre medieselskapers eieroppdrag. Vi minner om hva departementet selv skrev i Stortingsmelding nr 6 (2007-2008):

NRK-plakaten (og vedtektene) må difor vere utforma på ein måte som speglar fellesskapens krav og forventingar til NRK, samstundes som ein tek vare på selskapets høve til å utføre programverksemda si utan inngrep i dei redaksjonelle avgjerdene. Dette inneber til dømes at plakaten ikkje bør få ei for detaljert utforming, men først og fremst gjelde dei overordna krava til verksemda.

Med dette som bakteppe mener NR derfor det er grunn til å se de annonserte vedtektene i lys av plakatens overordnede men samtidig klare mål, og vurdere om ikke det er tilstrekkelig forankring av NRKs allmennkringkasteroppdrag. Det er viktig at ikke styringsdokumentene blir for "instrumentelle" med tanke på å oppnå mer eller mindre politiske formål, målt opp mot viktigheten av den reelle redaksjonelle uavhengighet som NRK – i likhet med andre journalistiske mediebedrifter – er avhengige av.

5. NRKs politiske forankring og styring

NR mener, som tidligere, at det er grunn til å stille spørsmål ved departementets og regjeringens dobbeltrolle overfor NRK. I det ene øyeblikket opptreer kulturstatsråden som NRKs generalforsamling og eier. I det neste øyeblikket er den samme statsråden, som utøver av offentlig myndighet, ansvarlig for forvaltning av regelverk og bevilgninger som påvirker rammevilkårene for både NRK og andre mediebedrifter.

Vi mener dette i utgangspunktet er prinsipielt uheldig. Selv om NRK i dag er organisert et eget aksjeselskap, og kringkastingssjefen rapporterer til et eget styre, mener vi regjeringen bør benytte denne anledningen til å utrede alternative styringsmodeller for NRK, modeller som kan skape ytterligere avstand til politiske organer.

NR mener at Kringkastingsrådet bør nedlegges. At en selvstendig og redaksjonelt uavhengig mediebedrift skal måtte forholde seg til et politisk oppnevnt utvalg som på detaljnivå evaluerer virksomhetens journalistikk er etter vårt syn i strid med så vel Redaktørplakaten som Lov om redaksjonell fridom i media, og også i strid med det som er hovedintensjonen i Kringkastingens bestemmelse om kringkastingsrådet. Vi viser til hva de nåværende regjeringspartiene skrev i sin merknad i forbindelse med behandlingen av den nåværende kringkastingens lov (Innst. O. nr 7 – 1992-1993):

"I den nye mediesituasjon og etter at NRK er omdannet til en stiftelse, mener disse medlemmer at det ikke lenger er naturlig eller ønskelig at man i lovs form pålegger NRK en bestemt organisering og sammensetning av selskapets rådgivende organer. Både i NRK, TV 2 og den nye riksdekkende P 4 bør det være slik at selskapets styre har ansvar for at programvirksomheten drives i overensstemmelse med konsesjonsvilkår og Stortingets retningslinjer. Disse medlemmer mener derfor at selskapene bør stå fritt til å etablere de rådgivende organer man selv finner ønskelig, og at lovens krav når det gjelder NRK's rådgivende organer derfor bør oppheves."

6. NRKs inntekter

Det er ikke naturlig for NR å gå inn i en diskusjon om detaljer rundt NRKs finansiering. Det ligger imidlertid i allmennkringkasteroppdragets natur at det forutsetter at fellesskapet sørger for en solid og forutsigbar finansiering av virksomheten. Det innebærer en finansieringsmodell som både er robust og forpliktende, og som fortrinnsvis ikke fra år til år er utsatt for skiftende politiske vinder eller forhandlinger knyttet til statsbudsjettet.

7. Kommersiell allmennkringkasting

NR mener det er av stor verdi at et lite språksamfunn som det norske makter å holde seg med en kommersiell allmennkringkaster som leverer kvalitetsjournalistikk til det norske samfunn. Derfor mener vi også det er viktig at myndighetene legger til rette for at de kommersielle allmennkringkasterne skal lykkes. Det vi vet er at de kommersielle allmennkringkasterne, kanskje i enda større grad enn andre mediehus, konkurrerer på det internasjonale markedet og med globale aktører. Det betyr at myndighetene også må sørge for at de norske rammebetingelsene i stor grad kan møte de vilkårene som de internasjonale aktørene jobber under. Momsregimer, distribusjonsgarantier og – kostnader og reklamebestemmelser vil være viktige faktorer i så måte.

for Norsk Redaktørforening

Arne Jensen
generalsekretær